

pride kdo in mu sporoči in pove, kar in kakor je pričakoval:

„Samo pomota je bila! Ni umrla! Samo hipna slabost! Prebudila se je! Zavedla se je in se začudila!“

A ni ga bilo človeka, ki bi bil prišel in mu to povedal.

Ko so zaškripala vrtna vrata in ko je pes zalajal in ko se je oglasila stopinja na dvorišču, v veži — je vztrepetal in čakal — zaman.

Pod noč je legel v posteljo in čakal; in ko se je načakal, se je obrnil, da bi zaspal. Hipoma se je zdrznil; sklonil se je pokoncu in poslušal. Kaj je bilo? — Stopinja? Vzdih? Stok? — A v sobi je bilo vse tiho in mirno in zunaj tudi. On pa je sedel in poslušal.

Grozne so bile tiste ure, dolge in mučne.

V kratkem času je preživel vse, kar se je že dovršilo in kar ga je še čakalo. — Vse tisto je preživel in pretrpel, kar je oče pretrpel in kar je pretrpela sestra, ki je bila doma, in kar je pretrpela tista, ki je bila od doma, in vse tisto je pretrpel, kar je še čakalo njega in druge.

V tihi temi dolge noči mu je domišljija tako oživila, da je jokal pri prizorih, ki jih še niti doživel ni.

Videl je mater na odru, blede, mirno, mrtvo. Sveče ob odru so mračno razsvetljevale sobo. — Prihajali in odhajali so ljudje, na licih začudenje, radovednost, tudi mnogo odkritega sočutja in mnogo solz in žalosti v očeh. — On je stal v kotu in zadušeno, krčevito plakal. — Čakal je pogreba. Prišli so duhovniki. — Pokrili so krsto. — Zagrmeli so udarci, kakor bi se svet podiral. — Odnegli so mu mater po stopnicah in on je stopal za njimi in žalost v njegovem srcu je bila neizmerna. — Zaklical bi, zakričal, zajokal, da bi se pogrebci ustavili in bi se mati v tesni krsti zganila in potrkala na pokrov in bi odkrili pokrov in mati bi potolažila žalostnega sina in legla potem zopet k večnemu počitku.

Zajedel se je v rjuho in obrisal solze.

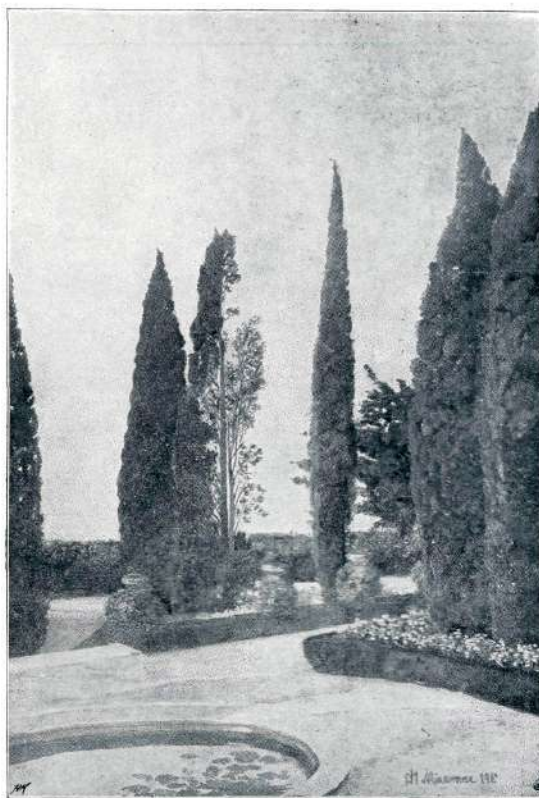
Zaobrnil se je krog prizorov: slišal je zadnji materin klic, — videl je, kako se je zgrudila, — kako so jo prenesli na posteljo, — kako je izdihnila; — videl je sestro in očeta in slišal njun obupni krik. — Stal je pod vasjo, — od maše se je vračal, — slišal je obupen jok, — na vratih prve hiše je stala žena in mu povedala, da mu je mati umrla. — In tekel je, tekel, a noge so se mu šibile v kolenih, — in je prišel v hišo in se zgrudil na stolico in uzrl je pred seboj očeta in planila je k njemu sestra.

Zopet se je začel trnjev pot in romal ga je brez konca in kraja kakor v zakletem krogu vedno mimo istih postaj, vedno mimo istih prizorov.

Včasih so mu ušle misli v prihodnost. — Tako pusto in prazno bo doma. Ne bo je več na oknu, da bi ga čakala, ko bo prihajal na počitnice; ne bo ne nje, ne njene ljubezni, ne njene skrbi. — Vse bo pusto in prazno, kamor stopi, v sobi, v kuhinji, na vrtu, povsod. — Ne bo več starega veselja, pravega in resničnega; v vsakem kozarcu radosti bo grenka kaplja pelina.

Toliko da je začelo svetlikati skozi okno.

„O Bog! Kdo sedi pri mizi! Človeška postava! Ženska oseba sedi na stolici, glavo ima naslonjeno na mizo!“ — Napel je oči in gledal, strmел in se

NADVOJVODINJA MARIJA JOSIPINA
VRTNA IDILA V MIRAMARU

tresel. — „O Bog! To je ona! Vse skupaj je bila samo šala. Presenetiti so me hoteli. Prišla je potih, da bi me presenetila in razveselila. Saj ni umrla! Saj je nisem videl! Sedaj je tu!“ — Kri mu je zaplala po žilah in veliko upanje se mu je zbudilo v srcu. — Iskal je žveplenke. — Roka se mu je tresla. — Trikrat, štirikrat je podrgnil, preden je prižgal.

Na stolici je bila v neredu razmetana njegova obleka, na mizi njegov klobuk in nekaj drugih reči.

Obrnil se je, da bi zaspal.

V sobi je zaslišal razločno dihanje; — nekdo je prestopil. — Obrnil se je in pogledal. — Ob oknu je stala človeška postava.